

Ari Lukkarinen, Oulu

Tapaus Emmanuel Milingo

Sambialaisen katolisen emeritusarkkipiispan Emmanuel Milingon julistaminen pannaan ei ole juuri ollut esillä suomalaisissa viestimissä. Tuskin Milingon nimi sanoo mitään laajemmalle luterilaiselle lukijakunnalle, mutta Suomen katolilaiset tuntenevat tapausta jonkin verran. Katolisen tiedotuskeskuksen kautta on julkaistu lyhyt Milingo koskevan tiedote 26. syyskuuta. Ulkomaisessa lehdistössä Milingon erottaminen on sen sijaan ollut laajemmin esillä, etenkin Catholic World News –uutispalvelun tiedotteissa.

Milingon aiemmat vaiheet

Piispa Milingo on aiemminkin ollut kiistelty hahmo katolisen kirkon sisällä. Milingo syntyi vuonna 1930. Hänet vihittiin papiksi vuonna 1958. Paavi Paavali VI vihki ja asetti Milingon Sambiaan Lusakan arkkipiispaksi vuonna 1969. Milingon harjoittama eksorsismi- ja parantamistoiminta ei saavuttanut kirkon täyttä luottamusta ja hänet siirrettiin pois piispanistuimeltaan vuonna 1983. Milingo kutsuttiin Roomaan. Hän säilytti piispuutensa, mutta hänen tehtäväalueekseen tuli sielunhoito siirtolaisten keskuudessa. Italiaan jouduttuaan Milingo jatkoi toimintaa entiseen tapaan, mutta tiiviimmän valvonnan alaisena. Häntä opastettiin toimimaan paikallisten piispojen alaisuudessa.

Jos Milingon toiminta oli herättänyt hämmennystä jo aiemmin, se oli ollut vasta alkusoittoa. Toukokuussa 2001 New Yorkissa oli Yhdistymiskirkon eli moonilaisten suuri avioliittojen vihkimisseremonia. 71-vuotias Milingo osallistui siunaamiseen – sulhasena. Moonilaisen käytännön mukaan liikkeen johtaja Sun Myung Moon vihki Milingon ja tämän 43-vuotiaan korealaisen morsiamen Maria Sungin.

Paavi Johannes Paavali II kutsui Milingon jälleen takaisin Roomaan. Milingo joutui opetuskieltoon katolisessa kirkossa. Milingo oli katuvaainen. Milingojen avioliitto päättyi eroon aviomiehen aloitteesta. Seuraavina vuosina Milingo oli poissa julkisuudesta. Vuonna 2002 hän vietti pitkän jakson eteläamerikkalaisessa luostarissa.

Uudelleen esille

Milingon usean vuoden mediahiljaisuus päättyi tämän vuoden heinäkuussa. Yllättäen Milingo lähti Roomasta Yhdysvaltoihin. Sunnuntaina 17. syyskuuta hän esiintyi New Jerseyssä tilaisuudessa, jossa haluttiin muutosta katolisen kirkon selibaattisääntöihin. Antamissaan lausunnoissa piispa Milingo vaati katolista kirkkoa sallimaan avioliiton myös latinalaisen jumalanpalvelusjärjestyksen piirissä palvelevien pappien osalta. Milingon seurassa New Jerseyyn tilaisuudessa esiintyi Maria Sung, joka jälleen käyttää sukunimeä Milingo. Pari oli palannut jälleen yhteen. Piispa Milingo ilmoitti toivovansa läheisempää vuorovaikutusta

katolisen kirkon ja moonilaisuuden välillä. Katolinen kirkko puolestaan odotti Milingolta katumusta ja paluuta kirkon helmaan.

Katolinen kirkko vaatii edelleen papeiltaan ja piispoiltaan elinikäistä selibaattia. Tarkemmin sanottuna selibaattisääntö koskee kirkon niin sanottua läntistä riitusta, jumalanpalvelusjärjestystä. Katolisen kirkon piirissä on pieni uniaattioitodoksien vähemmistö, jota kutsutaan myös itäiseksi riitukseksi, jonka piirissä olevat papit voivat olla naimisissa.

Kiistanalainen piispaksivihkimys

Asiat Yhdysvalloissa kärjistyivät edelleen. Milingo toimitti syyskuun 24. päivänä piispaksivihkimisen Washington D.C:ssä. Vihittävinä oli neljä naimisissa olevaa miestä, jotka vaikuttavat amerikkalaisessa ”Married priests now” –järjestössä. Vihittävinä olivat Peter Paul Brennan, Patrick E. Trujillo, Joseph J. Gouthro ja Robert Stallings. Stallings oli jo ennestään pidätetty pappisvirasta Washingtonin hiippakunnassa. Kaikki neljä vihittyä kertoivat olleensa jo aiemmin piispoja ns. vanhakatolisessa kirkossa. Vanhakatoliset ryhmät ovat paavin kaitseman ulkopuolella ja roomalaiskatolinen kirkko pitää heitä skismaattikkoina. Stallings ja hänen kolme toveriaan katsovat olevansa oikein vihittyjä roomalaiskatolisia piispoja, koska heidät on vihkinyt roomalaiskatolinen piispa, Milingo.

Milingon paluu vaimonsa luo ja hänen toimittamansa piispanvihkimykset eivät jääneet seurauksitta. Washingtonin katolinen hiippakunta kiisti välittömästi Milingon toimittaman vihkimyksen legitimitetin. Ensiksikin ordinaatiolla ei ollut Pyhän istuimen lupaa. Toiseksi kyseinen vihkimys todettiin kanonisen oikeuden eli katolisen kirkkolain vastaiseksi. Koska vihkimys ei ole kirkkolain mukainen eivät sen mahdolliset seurannaisvihkimyksetkään voi olla sellaisia.

Milingo ilmoitti saaneensa jo hiljattain katolisen kirkon kuuriassa toimivalta piispojen synodilta kiireellisen varoituksen kurinpitotoimista, mikäli hän jatkaa Pyhän istuimen vastaisia toimia. Varoitukset eivät tehonneet. Tiistaina 26.syyskuuta, kaksi päivää Washingtonin vihkimyksen jälkeen, Vatikaani tiedotti julistaneensa Milingon pannaan. Milingo on näin ollen suljettu kirkon opetusviran ja kaiken kirkollisen yhteyden ulkopuolelle. Vatikaanin mukaan pannan tarkoituksena on saada Milingo palaamaan takaisin laumaan, josta hän on poikennut.

Roma locuta, causa finita – Rooma on puhunut, asia on ratkaistu. Milingon piispan uraan on mahtunut monta käännettä. Jäikö pannajulistus viimeiseksi merkinnäksi vai palaako Milingo takaisin ruotuun? Luulen, että Milingosta kuullaan jatkossakin.